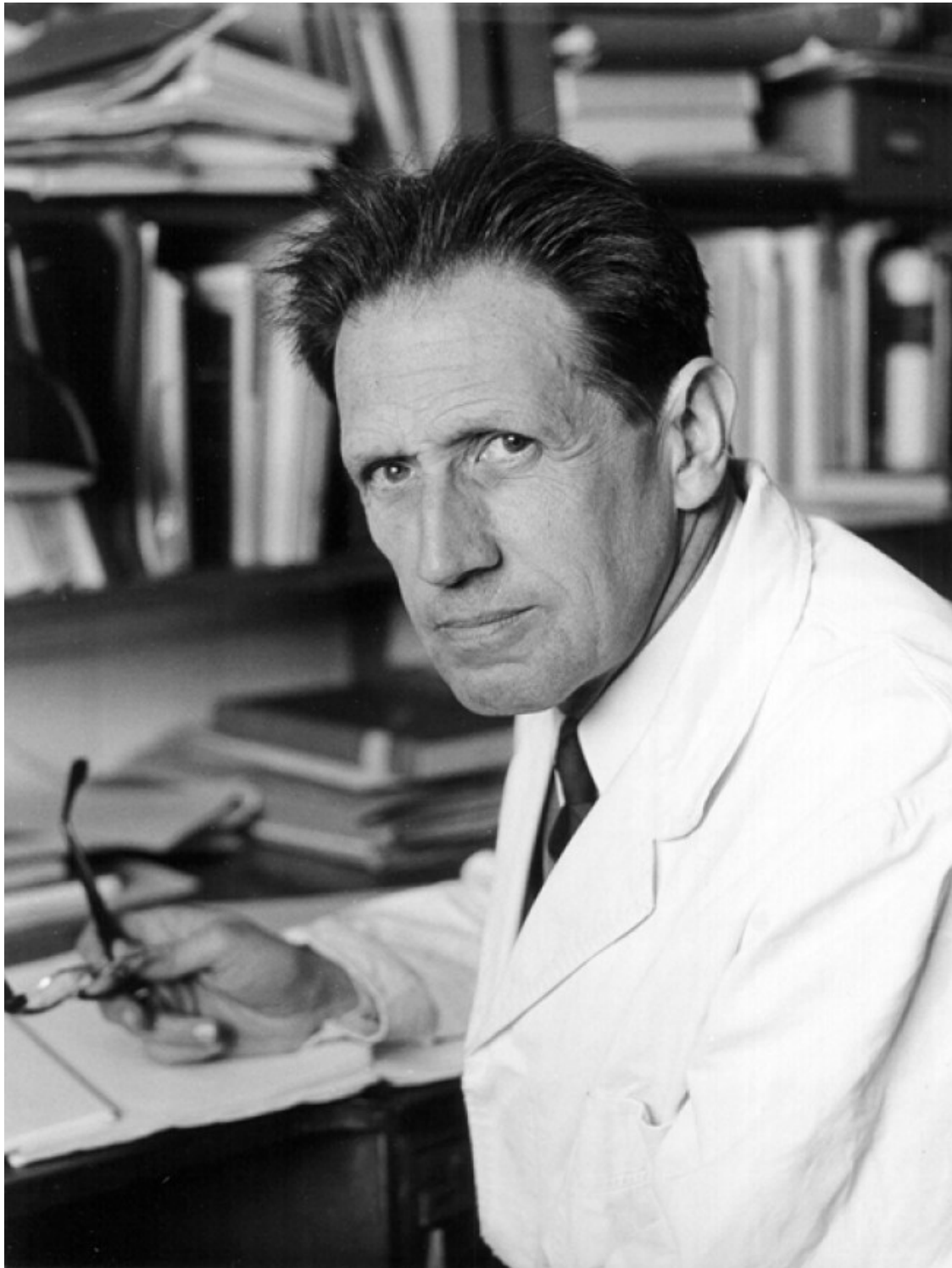

Biblioteca | Catorze | Actualitzat el 20/12/2019 a les 00:01

Margalef i la cura de la natura

El Palau Robert mostra les aportacions d'aquest científic i «ecòleg global»

Ramon Margalef, ecòleg global

El Palau Robert dedica una exposició a l'ecòleg Ramon Margalef (1919-2004), un dels científics més importants de Catalunya, coincidint amb el centenari del seu naixement. Margalef, naturalista i autodidacta, es va passar la seva vida fent observacions de la natura i se'l considera un dels pares de l'ecologia moderna.

La mostra *Ramon Margalef, ecòleg global*

(<http://palaurobert.gencat.cat/ca/detall/noticia/ArticleMargalef-00001>) es pot visitar fins al 2 de febrer al Jardí del Palau Robert. L'exposició gira entorn de la seva vessant científica i personal, i es desenvolupa a partir de temes d'interès general en el moment actual, com ara el declivi dels recursos pesquers, el cicle de l'aigua, els canvis en el paisatge i la biodiversitat, temes als quals Margalef va contribuir.

L'exposició

L'exposició s'estructura en diversos mòduls. El primer, *La Persona*, introdueix l'exposició amb apunts biogràfics i obra científica de Margalef, a la vegada que també presenta el Premi Ramon Margalef d'Ecologia que la Generalitat va instaurar el 2004. El segon, *Producció Marina*, tracta el tema de la producció marina tenint en compte aspectes de sobrepesca, del funcionament de l'ecosistema marí, d'aqüicultura i de la proliferació de meduses.

L'aigua vital tracta sobre la importància de l'aigua com a vehicle d'energia i nutrients en el funcionament dels ecosistemes i també la importància per als humans. *L'energia* explica com l'energia solar posa en funcionament la biosfera, a través de la llum i la interacció amb el clima, i com s'escala l'ús de l'energia per part dels humans.

Biodiversitat desenvolupa el concepte de biodiversitat, els seus lligams amb altres paràmetres ecològics i evolutius i les tendències actuals d'extinció d'espècies amb les seves conseqüències per a la humanitat. Per últim, *La nostra biosfera* enfoca aspectes de la biosfera i la seva interacció amb els humans que la gestionen i modifiquen, amb reflexions mediambientals d'un Margalef madur. Els comissaris de la mostra són Francesc Peters i Ramon Margalef Mir, fill del científic.

Acartia Margalefi, organisme del pla?ncton mari?. Foto: Albert Calbet

Un dels científics més importants

Margalef ha estat un dels científics més importants de l'Estat espanyol, juntament amb Santiago Ramon y Cajal i Severo Ochoa. Aquests van rebre premis Nobel. Margalef va rebre la medalla Huntsman, equivalent al premi Nobel en oceanografia, l'any 1980, en la seva primera edició.

Va treballar a l'Institut d'Investigacions Pesqueres -ara Institut de Ciències del Mar- del CSIC i a la Universitat de Barcelona, on va ocupar la primera càtedra d'ecologia d'Espanya, creada expressament per retenir-lo en el nostre país després de rebre ofertes d'universitats americanes. Va investigar tant en aigües dolces com en sistemes marins i terrestres. Destaquen els seus estudis sobre la successió dels sistemes naturals i la seva relació amb la diversitat i l'evolució, el paper de l'energia en la configuració de les comunitats d'organismes i la producció dels ecosistemes, i el paper de l'home dins el planeta amb les implicacions sobre la despesa energètica, la pol·lució, el cicle de l'aigua i el canvi de fesomia del territori, entre molts altres aspectes.

Va escriure sobre els temes més diversos des de ben aviat, en part per suplir un sou escàs. Sovint els seus llibres eren recopilatoris de cicles de classes impartides arreu del món posats en un format adient. Els llibres de text *Ecología* i *Limnología* segueixen essent un referent en el món iberoamericà.

Arran de la publicació a l'anglès del seu article *La teoría de la información en ecología* i després d'unes conferències als Estats Units, sobretot a Califòrnia i a Chicago, li va arribar el

reconeixement internacional. La publicació de *Perspectives in Ecological Theory* el 1968 va ser una pedra angular d'aquest procés. De fet, l'Association for the Sciences of Limnology and Oceanography va establir el 2009 un premi anual per l'excel·lència en educació que porta el nom de Ramon Margalef.

Vaixell oceanogràfic Ramon Margalef. Foto: Instituto Español de Oceanografía

Algunes de les seves branques d'estudi són de gran actualitat i debat internacional, com és la interrelació i influència de l'ésser humà amb els ecosistemes naturals. Cap a finals de la seva vida, una de les idees que tractava era la inversió en la fesomia del paisatge. On abans hi havia natura esquitxada per impacte humà, ara el territori és cada vegada més antropitzat i només esquitxat per taques de natura, la qual cosa té implicacions profundes en el funcionament dels ecosistemes pel que fa als fluxos d'energia i matèries, però també en el manteniment de la biodiversitat i l'ús d'un recurs essencial com és l'aigua.

L'any 2004 la Generalitat de Catalunya va crear el premi Ramon Margalef, l'únic guardó dedicat a una persona, per reconèixer científics d'arreu del món que s'hagin distingit de manera excepcional en l'estudi de l'ecologia i el medi ambient.